

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorje.

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtnih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec .f. — 20, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece .f. — 60, za pol leta .f. — 1.00, za ves leto .f. — 1.80. Na naročbo brez priložne naročilnice se ne jemlje ozir. Posamično številko se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

Oglašni račun po tarifu v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmerice in javnoizhvala, domači oglašni itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nafrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naručnine, reklamacije in oglašne sprejeme v pravilništvu ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Odprto reklamacije so prosto poštnine.

„Edinost“ je moč!

Še nekoliko premišljevanja.

Nazori, ki jih širijo socialno-demokratski voditelji med našimi delavci, so toli nezmisljeni, da si ne moremo kaj, da ne bi se še nekoliko bavili z istimi. Dolžnost, ki nas veže v to, je tem nujnejša, ker so nauki socialistiške stranke ne le brezmiselni, ampak tudi pogubni toli za ves narod kolikor za delavce same. Pogubni so za ves narod, ker odvajajo delavce od skupnega dela za srečno bodočnost naroda, za delavce same pa so pogubni še posebej, ker jim motijo pojme o položaju delavstva in o njega resničnem razmerju do drugih stanov.

Ali si moremo misliti pogubnejšega nauka, nego je ta, da delavec mora poznati le samega sebe ter da mora vreči od sebe sleherni ozir do drugih stanov, njih potrebe in njih želja.

V prvi vrsti so voditelji mednarodnega socializma izrekli svoje prokletstvo nad narodno idejo in ljubeznijo do lastnega rodu in domovine, pojma patriotizma nimajo ti ljudje v svojem slovarju. Ali ni naravnost brezpametno zanikovati idejo, toli silno, da je povzročila velikanske prevrate po vsej Evropi? Moč te ideje je zapisana lapidarnimi črkami v zgodovini sedanjega stoletja. So-li mar ti „voditelji“ prespali zgodovino sedanjega stoletja? Ne, tega si ne moremo misliti, ampak veliko verjetnejše je, da oni mislijo, ki si privajajo voditeljstvo delavskemu stanu, vedoma varajo isti delavski stan vzbujanje v istem domnevanja in nadeje, ki ni manjše ne odgovarjajo resničnim odnošajem. Narodna ideja prošinja in oživlja milijone src iz vseh stanov; to dejstvo stoji in s tem dejstvom mora računati tudi delavski stan v svojo lastno korist. Delavci naj pomislijo, da za uspešno rešenje socialnega vprašanja treba dobrohotnega sodelovanja vse človeške družbe. A kako bi mogli delavci zahtevati od drugih stanov složnega sodelovanja v označeni namen, ako oni sami hočejo prestopiti na dnevi red preko vprašanj, ki so milijonom iz drugih stanov istotako pri srcu, kakor je pri srcu delavcem ugodna rešitev onega vprašanja, ki je v tesni zvezi z njih stanovskimi koristmi? Krivo je povsem menjenje, da morejo delavci dospeti do svojega cilja preko drugih stanov in njih teženj. Tako domnevanje je krivično in tudi — nedosledno. Krivično je, ker kratki nedelavskim stanovom svobodo v njih prizadevanjih, in nedosledno je se stališča socialistov samih, ki propovedujejo v jedrni d n a k o s t v s e h l j u d i j , a v i s t i s a p i b i h o t e l i p o g a z i t i v p r a h n a j s v e t e j š e i d e a l e o s t a l e č l o v e š k e d r u ž b e . Z a s v o j e t e ž n j e i n n a z o r e z a h t e v a j o s o c i a l i s t i š k i v o d j e p o z o r n o s t v s e g a s v e t a , v i s t i h i p p a o d r e k a j o p r a v i c o d o o b-

stanka težnjam in stremljenjem drugih stanov. Kje je enakost, kje je enakopravnost? Tak nauk ni nauk enakosti, ampak nauk terorizma in nasilja.

Sebi vse, drugim nič, ne gospoda — to načelo ne sme veljati pri skrbi človeštva za rešenje raznih velikih vprašanj. Kakor se mi poleg narodnega zanimamo tudi za socialno vprašanje, tako smemo zahtevati od delavskega stanu, da isti ne zameče narodnega vprašanja. In ako zahtevamo, naj se hitro reši narodno vprašanje, ne delamo tega zato, da bi hoteli kakor si bode zapostavljali socialno vprašanje marveč zato, da se po rešenju jednega perečega vprašanja ugleda pot drugemu vprašanju.

In ali je res, kar trde naši socialisti, da je narodno mišljenje nezdružljivo z brigo za socialne reforme. Mar se mora delavec res odpovedati svojemu rodu, ako hoče postati dober — „socialist“? Kako neresnična je ta trditev, se osvedočimo takoj, ako le pogledamo v našo poslansko zbornico. Dá, tamkaj se uverite lahko, da so razširjenju volilnega prava — tej najakutnejši zahtevi delavskega stanu — najbolj nasprotne uprav one stranke, ki so postavile načelo, da morajo mirovati narodna vprašanja! Ali vidite, spoštovani „tovariši“, v kako družbo ste zašli se svojim zanikanjem narodne ideje! Nasprotno pa vidite, da one stranke, ki visoko drže prapor narodne ideje, najodločnejše zahtevajo, da se širšim masam podeli politične pravice! Tako dela česki klub, tako delata tudi naša poslance Spiničič in Laiginja. Na vseh shodih, ki sta jih priredila ta dva poslance v zadnjem času, v nemala sta srca za splošno volilno pravo in na vseh teh shodih, kojih so se udeležili duhovniki in kmetje, vsprejele so se resolucije v dosego tega cilja. Dejstva nam kažejo torej, kako krivične so deklaracije socialističkih voditeljev o škodljivosti narodne ideje za socialno gibanje.

Narodna ideja je celó koristna socialnemu gibanju, ker hoče postaviti vzgojo ljudstva na pametno narodno podlago, ker kaže pot, po kateri jedini more priti ljudstvo do prave in splošne izobrazbe. In mi menimo — oprostite, ako se motimo — da se socialno gibanje more veliko lepše razviti med prosvetljenim in zavednim ljudstvom, nego pa nevednim in nezavednim.

Dozvolite nam še jedno odkritosrčno besedo. Socialistički vodje govore vedno o potrebah „ljudstva“, a mislijo pri tem vedno le na delavca, in v prvi vrsti industrialnega delavca. Mi smo gotovo zadnji, ki bi hoteli zanikavati veliko važnost tega sloja človeške družbe, ali temu moramo oporekati najodločnejše, da bi se delavci smatrali kot jedini predstavitelji „ljudstva“. To nikakor ne gre.

plamenitej navdušenosti, časih izrazilo strupeni posameh, časih zložilo v zmagonosen smehljaj, časih ostrmele lik hladnemu marmorju, le polne, polodprte ustne, le nemirno kretanje života, da je v tej ženski žive krvi. Kdor je videl polni, kakor mleko beli rameni, ki ste se kradli iz za bruseljskega pajčalona, kdor je gledal, kako se polna nebra dvigajo ter po sili otimljejo jarmu modre svilenke halje, kako je okrogle, sijajne roke znati iz za širokih rokavov, kako se male nožice v pletenih čevljkah nestripljivo premečajo po medvedji koži — kdor je vse to videl, moral je reči: — ta žena zagledala je svet za ljubezen, ta žena hoče, mora ljubiti. A je li ljubila? To so vedeli razni gospodje, le tepeasti pokojnik ni vedel tega.

„Tristo gromov,“ počel je Rindsmann hripavim glasom, „gospa moja, vaš zidani šator vro je lep, a velik, da bi lahko cela vojska v njem zimovala. Bog nedaj, da zajdo turški psi v te kraje; bilo bi greh; gorje

Trgovec, obrtnik, kmet itd. imajo tudi svoje koristi in — nadloge in svoje bede. Toda, kaj naj rečemo o onem siromaku, ki se je tudi kaj učil v svojem življenju in ki se mora po sužnjiski ubivati od zore do mraka včasih za borih 60—80 nč. na dan — kaj naj rečemo o siromaku dijurnistu? Mar ti ne spada dajo „med ljudstvo“? Stanje delavca je gotovo najneugodnejše, toda isti ne sme biti toliko ozkosrčen, da bi v skrbi za-se pozabljal na druge, ki istotako trpe na sedanjih splošni bedi, nastavi po vseobči gospodarski krizi. Ali z drugo besedo: socialno gibanje se da rešiti le po poštenem kompromisu, to je, da spravimo v soglasje koristi in prizadevanja različnih slojev človeške družbe, trdno uverjeni, da potrebujemo drug drugega in da jeden brez drugega živeti ne moremo. Kakor je delavec dobronik gospodarju, tako je pošten gospodar velik dobronik svojem delavcu.

Posebno pa tudi delavci ne smejo pustiti iz vida ozirav do skupnosti, v prvi vrsti do one skupine, koji pripadajo po rojstvu in po krvi — do svojega naroda. Kolikor boljše je za vso skupino, tem boljše je za nje posamične člene — torej tudi za delavski stan. Zato pa je členom dolžnost, da po svoji moči pripomorejo skupnosti do sreče in blagostanja — gmočnega in tudi duševnega. Nikari pozabiti, da koristi posamičnih stanov posejajo jedna v drugo kakor členi verige; ako razbiješ jeden sam člen — razbita je veriga.

Se jedenkrat torej obračamo do se delavcev, naj nikar ne verujejo, da so oni svet sam za-se, da jim je iskati sreče le v nasprotstvu do drugih stanov ter da morejo uveljaviti svoje po veliki večini opravičene težnje le tedaj, ako gaziijo v nič — i d e j a l e č l o v e š t v a .

Politiške vesti.

Volilna preosnova. Zvezda nesreče plava očividno nad koalicijo glede nje glavne naloge: volilne preosnove. Posebnim naglasom so javila oficijozna glasila v svet, da se odsek za vol. preosnovo snide v dan 30. aprila, na predvečer delavskega praznika. Torej že z ozirom na dobo, v kateri se je sešel odsek, pričakoval je vsako važne in odločilne objave o stanju te zadeve. In kaj smo čuli? Nič drugega, nego kar smo čuli že tolikokrat in kar živ krst več ne veruje, da se posvetovanja v pododseku že jako napredovala ter da je pričakovati dotičnega poročila v „nedaljni bodočnosti“. Po tej izjavi načelnika odseku za volilno preosnovo si lahko vsakdo sešteje na prstih, da so gospoda tam, kjer so bili takrat, ko so strmo glavili grofa Tassfe-a: da pač vedo, da volilne preosnove nočejo, da pa ne vedo, kako

vašemu lepemu dvornu, a še bolj gorje vam, lepa gospa; kajti vidite: te poganske grdobe ne znajo božjega zakona!“ pa zavihal si je rjave brke.

„Oj gospod polkovnik!“ zavrnola ga je Klara, porogljivo smijé se, „vi me imate za strahopetno, kakor vidim. Nič ne da. Oprasčam vam od srca. Vidiva se danes prvokrat. Da ste boljše poizvedovali pri svojem prijatelju generalu, ne bi vam uhajal v srce ta turški strah za me. Je li tako, gospod Servažij?“

„Tako je, do pičice tako, lepa gospa!“ poklonil se je neokretno general ter pulil robec belega ovratnika, „med lepo gospo Klaro in generalom, brate polkovniče, razlika je le ta, da nosi general oklop, a naša domaćica suknjo.“

„Nemara je še drugih razlik,“ nasmijala se je zlobno Klara, „da bi namreč vaša domaćica znala naštetati več zmag, nego li marsikateri vaših generalov. Da, gospod Rinds-

bi to povedali. Do zdaj vsaj smo videli, da so bili koalirana gospoda jako gostobesedni, kadar so imeli res kaj povedati in tudi v tem slučaju bi gotovo ne govorili tako diplomatsko prikrito, ako bi imeli kaj konkretnega poročati o „napredovanju posvetovanj“.

V istej seji odseka vršila se je tudi volitev jednega člana v pododsek mesto odstopenega barona Dipaulija, a se ni izvršila, ker ni bilo navzočih potrebno število članov. Od 36 členov manjkalo jih je 15 in med temi so bili vsi členi Hohenwartovega kluba, izvzemši grofa Hohenwarta samega in pa posl. Lopula. Odsotnost konservativcev v tako važni seji je slabo znamenje za koalicijo, kajti tolmačiti je isto le tako, da je večina konservativcev na strani Dipaulija, ki je rajše izstopil iz pododseka, nego da bi nemškemu liberalizmu na ljubo privolil, da se zvijačno vzame volilna pravica petakarjem, da se torej to pravo še zóži mesto da bi se razširilo. Brez konservativcev pa ni potrebne dvetretjinske večine za „volilno preosnovo“ po koalicijskem ukusu in brez te preosnove je nemogoča — koalicija. Polom je torej neizogiben.

Različne vesti.

1. maj in pa „delavski praznik“ v Trstu. Poetiški majnik mesec duhtečega cvetja in — kakor pravijo nekateri, mesec ljubezni — kani nas menda obilo odškodovati za vse vremenske neprilike, ki nam jih je preradarno naklanjal muhasti njegov prednik april. Prekrasen dan zvalil je že zjutraj na vse zgodaj mlado in staro, veliko in malo iz golega mestnega zidovja v zeleno — slovensko okolico. Posebno pa je prišlo v gozdlič na tisoče in tisoče ljudij, privrčivših v trumah iz najoddaljenejših koticov mesta. To je že stara tradicionalna navada tržaškega občinstva, da se zbere na dan 1. majnika zjutraj za rana pri zvoku glasbe v svežem gozdiču: krasni spol na ta dan obleče prvikat svoje pomladanske obleke — dandanes, žal, prava estetska nezmisel po strogih ukazih „mode“ — a občudovalcev krasnega spola pri majniškem zjutrajnem sprehodu seveda tudi ne manjka, kakor ne — zavidnih „prijateljic“. — O Velikinoči že slavimo vstajenje prirode, toda duhteči maj nam še-le prikaže pravo spomlad v vsej nje krasoti. 1. dne maja človeški rod od davna že pokazuje svoje oboževanje do prirodne krasote.

Tržaški delavci pa so bili večeraj različnega menenja: nekateri so praznovali, drugi pa se niso ozirali na „delavski praznik“, ampak na delo, ki jim daje zaslužka. Naše mesto imelo je torej večeraj, izvzemši šetalec iz nedelavskih krogov, približno navadno svoje lice. V večini večjih industrial-

maul, tako je. Naj le pride kak paša, naj pride sam car carigranski! Hudo bi ga vsprilela. Ali mislite, da žena nima volje in moči? Ima, vere mi, vzdignola je Klara ponosno glavo, „žena ima celo nekaj, kar vas lahko vse možke glave v zrak raznese — hitra glava. Znete li ono bajko o Herkulu?“

„Hm!“ odvrnil je smeteno Rindsmann, „ne znam. Kdo pa naj tudi ve vse te bajke bajke! Ako je Herkul bil general, sram ga budi, da se je dal od ženske premamiti.“

„Povem vam jo jaz,“ odvrnila je Klara, prozirnó smijé se. „Herkul je bil največji junak v starih poganih, junak večji, nego li vi vsi skupe. Brez puške, brez oklopa zmagal je velikane, leve, zmaje. Nikdo ga ni mogel premagati, ni človek ni bog. A kaj se je zgodilo z njim? Žena ga je prisilila, da je predel na preslici, da je razbil svoj kij ter žnjim podkuril.“

(Dalje prihi.)

PODLISTEK.

55

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Senoa.

VIII.

Oba ta gospoda težko sta se klanjala gospej Klari, seveda vsak na svoj način. A bilo je tudi komu klanjati se. Pri visokem oknu pisanega stekla, pred katerim se je razpinjal bršljan lik zelenej zavesi, sedela je na mehkejši naslanjači gospodinja. Moglo jej je biti kakih dvajset, morda več let. Žena bila je visoka bujna; zlati kodri padali so jej čez tilnik izpod kape belih biserov.

Visoko gladko čelo razodevalo je neobičen um, a ravni tanki nosič, kataremu so živahno igrale rožne nosnice, sivkaste, ali nenavadno sijajne oči bile so znak vrlo hitrih misli. A srce, a čustvo? Težko je reči. To gladko fino lice časih se je zažarelo v

nih zavodov delalo se je včeraj kakor navadno, tako n. pr. v mlinu „Economo“, v čistilnici riža, v čistilnici olja itd. Praznovali so le v Lloydovem arzenalu in v raznih li-varnah; v raznih drugih zavodih pa so si napravili nekateri delavci v lastno svojo škodo praznik na „svojo roko“. V tehniškem zavodu prišlo je na delo od 800 delavcev le 120; v ladjestavbarski zavod od 1500 le 180. Nekoliko nad 100 delavcev šlo je včeraj jutraj k „Loven“, od koder so se vrnili v mesto okolo poludne v manjših tropah in pevaje. Izgredov ni bilo nikakoršnjih.

Delavcem v pomislek. Iz delavskih krogov nam pišejo: „Gosp. urednik! Izjavili ste sicer že v lepem članku umestno svoje mnenje o takozvanem „delavskem prazniku“, vendar pa mi dovolite kratko pripomniti o „praznovanju“ 1. maja. Na milijone je v delavskih krogih takih zasleplencev, ki „praznujejo“ prvi majnik samo zaradi tega, ker to želijo — razni razgreti socialistički kolovodje. In čegava je pri tem škoda in čegava korist? Koristi o takem „praznovanju“ gotovo nima nihče, razum menda krčmarji, ogromno škodo pa trpi pri tem delavski stan. Ako računamo, da zasluži vsak delavec na dan samo 1 gld., že so izgubljeni vsled „praznovanja“ na delavnik milijoni zaslužka. Vrhu tega pa vsak tak delavec, ki ta dan ničesar ne zasluži, gotovo še potroši 1 gld., če ne več! Torej zgubi vsak praznujoči delavec, ki „praznuje“ 1. majnik, gotovo svoja 2 gld.!! Mar ni to v celokupnosti ogromen kapital?! Čemu neki praznovati na delavnik — ako že „delavski praznik“ najnovejše iznajdbe mora biti —, ko imamo vendar za take demonstracije na izbero dovolj praznikov?? — Naj bi moji tovariši to nekoliko premislili, in prepričan sem, da jih mine volja praznovati na delavnik — v lastno svojo škodo.“

Ministrski predsednik — stotnik. Jako zanimivo premaknjenje je čitati v poslednjem naredbenem listu za c. kr. domobranstvo: Ministrski predsednik dr. Alfred knez Windischgrätz, ki je bil doslej v evidenci 8. domobranskega polka (v Pragi) kot nadporočnik, je premaknjen v isti evidenci stotnikom II. razreda.

Ne verujte obrekovalcem! Kakor smo poizvedeli iz zanesljivega vira, trošijo po Škofljah (županije Milje) drzni obrekovalci, da je državni poslanec g. Vekoslav Spinčič govoril na Dunaju proti ustanovitvi šole v Škofiji. To je vendar toli nesramna laž, da si drzejše ne moremo misliti, kajti gola in naga resnica je ta, da je gospod Spinčič govoril za šolo. Kdor ne veruje, se lahko prepriča na najpristojnejšem mestu — v stenografskih zapisnikih. Slaba mora biti res stvar, ki ne pozna nobenega drugega orožja, nego laž in obrekovalanje; umazana mora biti roka, ki rabi tako orožje in črna mora biti vest, ki se ne sramuje takega orožja! Dá, da: črna mora biti vest nasprotnikov našega Spinčiča in Laginje! Sram jih bilo! bi vskliknili, ako ne bi vedeli, da so se te črne duše že davno odvadile — sramovanju!

„Piccolova“ pozabljenost ali kaj? Včerajšnja „Adria“ objavila je dopis, kateri zopet označuje postopanje „Piccolovega“ uredništva nasproti nesrečne Ljubljani. Ne moremo si kaj, da bi tega dopisa ne priobčili tudi našim čitateljem v točnem prevodu. Ta dopis slove: „Dva ali tri dni po katastrofi, ki je zadela Ljubljano, odposlala sta dva pomorska kapitana po javnem postreščku štev. 59 nove zadruge 5 gld. uredništvu „Piccola“, kot prispevek za one, ki so trpeli škodo vsled potresa na Kranjskem. Ne dvomeča, da je bila dotična svota že, ali da bode odposlana na svoje mesto, želiva znati, zakaj to uredništvo, katero vendar objavlja celó desetice, podarjene „Legi Nazionale“, do sedaj niti ni omenilo darila, katero sva priposlala. Darovatelja trdiva odločno, da sva zaman prebirala vrste tega lista, ne da bi bila našla dotično izjavo“. Tako „Adria“. Iz tega dopisa vidimo, da je človekoljubje gospode pri „Piccolu“ zares — nepresežno.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda v Sežani se je nabralo za darovano pivo v Divači 40 nvč., v pušici gospice Pitamice 1 gld. 12 nvč., Lorenc 50, gospa Vrli 40 in gospica Delkot 50 nvč. Gosp. Avgust Praprotnik je daroval 5 gld. mesto venca na grob gospici Rozaliji Fabijani. Ta svota

se je razdelila med žensko in možko podružnico. Prisrčna hvala vsem darovateljem!

K položaju v Ljubljani. Pomožni odbor za Ljubljano in okolico v Ljubljani je imel dne 30. m. m. plenarno zborovanje ter vzel z odobravanjem na znanje, da se je posrečilo sporazumno delovanje z velikim Dunajskim pomožnim odborom. O tej priliki je naznanil predsednik kranjske hranilnice, da je kranjska industrijska družba podarila za Ljubljano 3000 gld., za okolico po 2000 gld., na čemer se je predsednik pomožnega odbora, dr. Račič, toplimi besedami zahvalil. V isti odbor so še na splošno željo definitivno vstopili: stolni vikarij Andr. Kalan, ravnatelj kranjske hranilnice dr. Jos. Suppan in poslanec dr. Ivan Tavčar.

Gledé cenitve škode vrši se dogovor med deželno vlado in mestnim magistratom v ta namen, da bi pregledovalne komisije prevzele zajedno i cenitev škode. Deželna vlada je naročila svojemu referentu, da izdela zakonski načrt za novi stavbeni red v Ljubljani, kateri načrt se predloži deželnemu zboru, ki bo sklican v kratkem.

Društvo „Austria“ za Ljubljano. Javili smo že, da priredi tukajšnje društvo „Austria“ nocoj v gledališču „Armonia“ koncert in gledališko predstavo v prid Ljubljani. Odte veselice je pričakovati lepega uspeha, kajti včeraj že bile so vse lože in vsi sedeži pokupljeni.

Darovi, prisposlani „Edinosti“ za Ljubljano. V poslednjem izd. izkazanih 246 kron 38 st. Na novo so darovali naslednji, ki se niso mogli udeležiti veselice bral. društva pri sv. Ivanu: Rodb. Suban 9 „ — „ Rudolf Tatenru 2 „ — „ Josip Širca „ — „ 70 „ Skupno 287 kron 08 st.

Darovi tržaških Slovanov za Ljubljano. Na drugem mestu izkazanih uredn. „Edinosti“ prisposlanih 11 „ 70 st. 8 že izkazanimi 7292 kron 28 „ Skupno 7303 kron 98 st.

Pomoč Ljubljani. Gledé se tudi Sasonska, da pomore našim bednim bratom na Kranjskem. V Draždanih se je ustanovil pomožni odbor, kateremu stoji na čelu župani največjih sasonskih mest: Draždani, Lipski in Kameniški. — Gmotna pomoč prihaja vedno še v veliko tolažbo vseh človekoljubov, iz vseh krajev Avstrije. Večje svote so darovali vnovič: Nj. ces. in kr. Vis. nadvoj. Ferdinand in soproga 400 gld., kardinal knezonoškok Gruscha 300 gld.; obč. svet v Olomucu 100 gld., obč. svet v Znojmu 250 gld., 17. pešpolk „baron Kuhn“ v Celovcu 180 gld.; obč. svet v Št. Pölten 200 gld.; grofinja Buttler v Gradcu 100 gld.; grof Stubenberg v Gradcu 100 gld.; ga. pl. Wiener na Dunaju 200 gld.; trdka Doktor na Dunaju 200 gld.; častniki lovskega batalijona št. 7 v Gorici 100 gld.; žensko pomožno društvo „Rdečega križa“ v Celovcu 200 gld.; upravni svet av.-og. banke na Dunaju 300 gld.; dr. Scheiner, odvetnik v Pragi 600 gld.; „Obzor“ je nabral vnovič 218 gld. 20. nč.; mestni zastop v Zagrebu 600 gld.; občinski svet Dunajski 10000 gld.; Brnski 500 gld.; deželni odbor galski 1000 gld.; avstrijsko uradniško društvo 1000 gld. itd.

Grofinja Wodzicka je stopila na čelo odboru, ki nameruje prirediti po vsej Galiciji koncerte in slavnosti v prid Ljubljani.

Vabilo na domačo zabavo katero priredi veselilni odsek „Rojanskega pos. in konsum. društva“ v društvenih prostorih v Rojani v nedejo dne 5. maja 1895. Čisti dobiček je namenjen ponesrečenemu po potresu v Ljubljani. Vspored: 1. F. S. Vilhar: „Pozdrav Samoboru“ — zbor. 2. Jos. Stritar: „Slovenska Ljubona“ — deklamuje gospica Olga Mikelič. 3. F. S. Vilhar: „Sren“ — samospev baritona s spremljevanjem glasovira. 4. „Planinska roža“ — četverosp. 5. „Krojač Fips“ — veseloigra v enem dejanju. 6. Šaljivo srečanje z mnogimi dobitki. 7. Svobodna zabava. Ker je čisti dobiček te veselice namenjen v olajšavo trpečim bratom v slovenski prestolnici, priporoča podpisani od vsem zadržnikom in družemu slovenskemu občinstvu, da poleg itak nizke vstopnine prispejo z mnogoštevilnimi darovi za ponesrečence, koji darovi se pozno zabeležijo in objavijo. Vstopnina k veselici 30 kr. za

osebo; sedeži 20 kr.; številke za srečanje po 10 kr. Začetek ob 7½ uri zvečer. V mnogoštevilno vdeležbo vabi uljudno Veselilni odsek.

Iz Podgrada nam pišejo dne 20. aprila: Prišel sem danes po opravljenju tu sem in obiskal tudi posojilnico in hranilnico. Gospodje bili so tako prijazni, da so mi pokazali knjige in pojasnili njih dosedanje delovanje ter dovolili, da si izpišem glavne svote.

Posojilnica ne deluje niti 3 mesece, a ima jako lep uspeh. V dokaz zapišem tu samo nekatere svote — v okroglih številkah:

Promet	54.000
Dana posojila	25.000
Hranilne vloge	12.000
Predplačene obresti	800
Deleži	2.300
Pristopnina	240

ki jo je vplačalo 120 zadružnikov.

Ni li to lep uspeh v tako kratkem času? Kje so Kastelic in Marotti in vsi tisti, ki se bratijo z najhujšim nasprotnikom našega narodnega napredka, z glasovitim Martinolichem!

Gospodje odborniki se žrtvujejo. Mnogo časa in truda jih stane njih delovanje. Ali oni delajo z veseljem v zavesti, da koristijo narodu neizmerno s tem, ako ga rešijo onih pijavk, katere zahtevajo od svojih dolžnikov poleg denarja še poštenje, da je prodajejo našim sovražnikom.

Še nekaj. Mnogo je denarja pri tujih zavodih ali pa leži brezobrestno v skrinjah. V posojilnico 2 njm! Trojna krstir bo: za tistega, ki ulož, ker dobi 4½% obresti, za tistega, kateremu se pomaga v sili in za še lepši razvoj posojilnice in hranilnice.

Iz Jelšan nam pišejo: Iz Kozine smo dobili zadnjo številko lista „Il Giovine Pensiero“, v koji je čitati, da je dne 23. aprila t. l. pri volitvi volilnih mož v Jelšanah zmaga italijanska stranka, a o gosp. Pipu piše isti list, da se je tudi on združil z Gašparjem Kastelcem in Frančeskom Marottijem proti naši hrvatsko-slovenski stranki, a za italijansko šarenjaško stranko. Mi poznamo v dušo v Jelšanah izvoljene može, a mi poznamo v dušo tudi g. Pipa in smemo sporočiti puljskemu lažitorbi in njegovemu prijatelju Marottijem: ostanite le daleč od nas! Imel je g. Kastelic sicer res nekoliko prijateljev pri nas, a pobrativši se z najhujšim dušmanom našega naroda, propal je pri nas za vedno. Fran Marottija poznamo dobro že od popred. Cenimo ga toliko, kolikor ga cenijo v Kastvu. Italijanski list jako vara sebe in druge, ako meče v jeden koš gosp. Pipa z bratom Marottijem-Kastelcem. Volilni može iz Jelšan z g. Pipom vred so vsikdar glasovali za slovensko-hrvatsko stranko, in tako bode tudi sedaj. Zapomni si torej „Giovine Pensiero“, da v Jelšanah ti ni jednega samega prijatelja, kajti g. Pip in vsi naši volilni može so narodni pošteni.

Strašna smrt. Iz Ribnice nam pišejo: V noči od 20. na 30. m. m. je umrl strašne smrti 20letni krasni mladenič, Franjo Česaček vulgo Slemenec, sin vrloljubljenega meščana g. Fr. Česarka. Zvečer odpeljal je z jednim konjem nekega človeka v vas Sodražica. Vračaje se okolu polnoči domov, zaspal je nu vozu, a konj je zagazil v jamo. Voz se je prevrnil in nesrečni mladenič je padel z voza, voz pa nanj. Vzlic strašnim napornim ni se mogel rešiti izpod voza in umrl je grozne smrti.

Nesreča je bila ta, da je tudi konj padel, ko se je prebrnil voz, in tako ni uboga žival mogla povleči voza, da bi tako svojega gospodarja rešila gotove smrti. Okolo 4 ure jutraj našli so ljudje nesrečnega mladenčar mrtvega, konj pa je ležal, zapleten v jermen in ves razbit. — Konja so doveli v Ribnico, na lice mesta pa je odšla sodna komisija z zdravnikom.

Za umrlim mladenčcem, ki je bil izvrsten narodnjak, tamburaš in pevec, ne žalujejo samo roditelja in dve sestri, ampak žaluje vsa Ribnica ter moli Boga, da podeli večni mir zlati duši ranjega mladenčar. Hladna mu zemlja!

Policijsko. Natakarka Karla Aleša iz Trsta so zaprli, ker je na sumu, da je po noči na 29. min. meseca ukradel trgovskemu pomočniku Celestu V. v neki gostilni v ulici Petronio 215 gld. v gotovem denarju in druge vrednostne papirje. — Posestnik Gašpar Sanein v Skednju, prijavi je policiji, da mu je te dni ukradel neznani tat 3 kokoši vredne 5 gld. — 20letnega kurilca Ljud.

Juvana, stannjočega v ulici dell' Olmo hšt. 10, so zaprli, ker se je neravno pretil svoji materi.

Najnovejše vesti.

Dunaj 2. (Poslanska zbornica.) Zbornica nadaljuje razpravo o prenosni davkov. Generalni govornik Kramar predlaga v zmišlu predloga poslanca Laginje, naj bi se davek, ki ga plačujejo železnice v Istri, pripisal občinam, kjer teko železnice. (Dosedaj je ves ta davek — ako se ne motimo, kakih 16.000 gld. — dobivalo mesto Poreško kot namišljeno glavno mesto dežele. Jasno je, da se je s tem godila krivica vsem občinam ob železnici. Op. ured.)

Dunaj 2. Bankir M. A. Spitzer hotel se je danes usmrtiti. Vzrok temu činu so baje borzne difference.

Dunaj 2. Cesar je podelil višjemu finančnemu svetniku Probu Fabriziju naslov in dostojanstvo dvornega svetnika.

Trgovinske brzojavke.

Bucimotta. Pšenica za jesen 729-730 Pšenica za pomlad 1895 — do — — Oves za jesen 610-612 Rž za jesen 632-634 Koruza za maj-juni 715-717, za juli-avgust 719-720

Pšenica nova od 75 kil. f. 730-735 o. l. 72 kil. f. 735-740, od 80 kil. f. 740-755, o. l. 81 kil. f. 745-750, od 82 kil. f. 750-755. Ječmen 605-810, prosa 620-880, rž nova 5.85-6. Ponudbe pšenice dobre Podajca 30000 met. stot. po 2-5 nč. dražje. Vreme: jako lepo.

Praga. Neratnirani sladkor za maj f. 1270 nova letina 12.05.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 28-28.25. April sept. f. 28.50-28.75. Concaasé 29. — —. Četvrti 30. — —. V glavah (zodih) 30.25

Havre. Kava Santos good average za maj 93.50 za juli 94.25.

Hamburg. Santos good average za maj 77.25 september 76 — — december 74. — —.

Dunajska borza 2. maja.

	1895	včeraj	danes
Državni dolg v papirju		101.60	101.35
„ „ v srebru		101.45	101.30
Avstrijska renta v zlatu		123.70	123.75
„ „ v kromah		101.55	101.55
Kreditne akcije		400.25	401. —
London 10 Lst.		122.10	123.30
Napoleoni		9.69%	9.69
20 mark		11.94	11.59
100 italj. lir		46.15	46.15

Bratje „Sokol“!
V soboto, dne 4. maja t. l. bode velika akademija v društveni telovadnici. Pozivjamo Vas, da pridete na to veselico v društveni obleki. Priti pa Vam je točno ob 8. uri zvečer, da se vsakemu odredi namenjena mu naloga.
Na zdar!

ODBOR.

Tudi so domača in istraška izvrstna vina.	Josip Katalan v Rojani PRI „Dvanajstih Murvah“ Priporoča se st. občinstvu za obilen obisk.	Dreherjevo pivo. Kuhinja je preskrbljena z mrazili in gorkimi jedili.
---	--	--

VABILO na veselico in ples
ki se bode vršil dne 5. maja t. l. v Šmarjah pri Sežani

v novo otvorjeni in z vsem potrebnim preskrbljeni gostilni. Uljudno vabi
Bisjak Jakob, gostilničar in posestnik.

Nič več kašlja!
Balzamski petoralni prah ozdravi vsak kašelj, plućni in bronhijalni katar, dobiva se v oblikovani lekarni PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg. Poštne pošiljave izvršujejo se neutegoma.

I. M. LAVRENCIČ.
Nova Tržaška tvornica gas. vod., ulica Rossetti štev. 1. dvorišče. Razpošilja po krčmah v mestu velike steklenice po 5 nvč. in male po 3 nvč., pasarete raz. baže po 5 nvč.
Slavnemu slovenskemu občinstvu se pravi toplo priporoča podpisani
I. M. Lavrenčič.

Tinct. chinae nervotica comp.
Prof. dra. Liebera živca okrepčujoči
ELIŠIR.
Jedino pravi s varstveno znamko križ in sidro. Pripravljen po predpisu v lekarni Max Fanta v Pragu. Ta priprava je že več let znana kakor izvrstno žvece okrepčujoče sredstvo. Steklenica po gld. 1. 2 in 3-50. Dalje pripravljajo se želodadne kapljice sv. Jakoba kot večkrat izkušeno domače sredstvo. Steklenica 60 nč. in 1 gld. 20 nč. Dobiva se v lekarnah. Glavna zaloga: L. karna Se-ravalle v Trstu; dalje: lekarna Zanetti v Trstu; stara c. kr. vojaška lekarna na Dunaju, Stefans-platz, kakor tudi v drugih lekarnah.